

Raport z opracowania Rezultatu Pracy Intelktualnej nr 4

DZIENNIKARSTWO OBYWATELSKIE. PODREĆCZNIK

Autorka raportu: Agnieszka Będkowska-Kopczyk

Autorki i autorzy podręcznika:

Marek Bernacki

Agnieszka Będkowska-Kopczyk

Anna Foltyniak-Pękala

Małgorzata Jopek-Bizoń

Michał Kopczyk

Angelika Matuszek

Dagmara Mika

Jędrzej Pisarek

Katarzyna Piątek

Anna Salachna

Joanna Wróblewska-Jachna

Bielsko-Biała 2023

Spis treści

1. Wprowadzenie	1
1.1. Metodologia	2

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach z wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 109 800,45 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

1. Wprowadzenie

Podręcznik ten powstał jako jeden z rezultatów pracy intelektualnej w projekcie „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego. Opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia”. To wspólne dzieło zespołu badawczego z Uniwersytetu Bielsko-Bialskiego (UBB) oraz Uniwersytetu w Tromsø – Arktycznego Uniwersytetu Norwegii (norw. Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, UiT). W tworzenie podręcznika zaangażowani byli: dr hab. Marek Bernacki, prof. UBB, dr Agnieszka Będkowska-Kopczyk, dr Anna Foltyniak-Pękala, dr Małgorzata Jopek-Bizoń, dr hab. Michał Kopczyk, prof. UBB, dr Angelika Matuszek, dr Dagmara Mika, dr Katarzyna Piątek, lic. Jędrzej Pisarek, dr inż. Anna Salachna, dr Joanna Wróblewska-Jachna (UBB). Uczelnię norweską reprezentowali: dr Anna Endresen, prof. Andrei Rogatchevski i prof. Svetlana Sokolova (UiT).

Podręcznik opracowany został z myślą o osobach, które studiują na specjalności „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich z filologii polskiej lub są zainteresowane poszerzeniem informacji na temat dziennikarstwa obywatelskiego. Składa się ze wstępu, trzech części dydaktycznych i aneksu z programami specjalności. Część pierwsza dydaktyczna zawiera wprowadzenie w tematykę dziennikarstwa obywatelskiego, część druga ma formę leksykonu, część trzecia zawiera scenariusze wybranych zajęć z programu specjalności i przygotowana została z myślą o osobach, które wykładają przedmioty z programu specjalności.

Na końcu podręcznika znajduje się wspomniany Aneks z programem specjalności „Dziennikarstwo obywatelskie”, przeznaczonym do realizacji na studiach licencjackich i magisterskich z filologii polskiej.

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach z wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 109 800,45 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

Uzupełnieniem wiadomości zawartych w podręczniku są dostępne na stronie internetowej projektu [Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego](#):

- wykłady wideo (zakładka „Portal Edukacyjny”)
- konspekty przedmiotów ze specjalności „Dziennikarstwo obywatelskie (zakładka „Portal Edukacyjny”)
- nagrania wystąpień z konferencji naukowej „Dziennikarstwo obywatelskie: teoria – praktyka – edukacja”, organizowanej w ramach tego projektu w dniach 16–17 stycznia 2024 (zakładka „Multimedia”)

1.1. Metodologia

W opracowaniu podręcznika brał udział interdyscyplinarny zespół projektowy z Uniwersytetu Bielsko-Bialskiego i Uniwersytetu w Tromsø – Arktycznego Uniwersytetu Norwegii. Eksperti z Norwegii brali udział w pracach w charakterze konsultantów (ewaluacja). Zadania polegające na opracowaniu poszczególnych etapów podręcznika koordynowali dr Angelika Matuszek (Koordynator wydziałowy ds. jakości kształcenia), dr Agnieszka Będkowska-Kopczyk (Koordynator merytoryczny projektu) oraz dr hab. Michał Kopczyk, prof. UBB (Kierownik projektu), osoby te są także redaktorami podręcznika. Prace podzielone były odnośnie do kompetencji i zaangażowania czasowego członków zespołu w przygotowanie poszczególnych części podręcznika. Zadania podzielone były na realizację haseł stanowiących leksykon i scenariuszy wybranych zajęć wynikających z programu studiów.

Prace nad realizacją haseł polegały na:

1. Analizie stanu badań nad komunikacją w przestrzeni mediów obywatelskich

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach z wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 109 800,45 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

2. Wyselekcjonowaniu korpusu haseł, korelujących z programem specjalności (poszczególnymi przedmiotami)
3. Opracowaniu haseł
4. Korekty merytorycznej
5. Ewaluacji
6. Ponownej korekty merytorycznej

Autorki i autorzy podręcznika mieli na uwadze interdyscyplinarny charakter proponowanej specjalności, dlatego leksykon zawiera hasła z dziedziny dziennikarstwa obywatelskiego, komunikacji, nauk o społeczeństwie, kulturze i środowisku. Każde hasło opatrzone jest bibliografią i zestawem dodatkowych źródeł, służących do samodzielnego pogłębienia wiedzy (w tym netografią – przydatne linki). Hasła zawierają także pytania (lub zagadnienia) służące krytycznej analizie i poszerzeniu wiedzy. Na końcu każdego hasła znajdują się odnośniki do przedmiotów z programu specjalności, co ułatwia powiązanie pojęć z tematami poruszonymi na zajęciach (program specjalności na obu stopniach studiów polonistycznych znajduje się w Aneksie).

Prace nad realizacją scenariuszy polegały na:

1. Analizie stanu badań związanego z tematyką poszczególnych przedmiotów i dostępności materiałów, stanowiących źródła informacji (bibliografię/spis literatury), na podstawie których zostały przygotowane scenariusze zajęć.
2. Analizie innowacji w dydaktyce na poziomie szkolnictwa wyższego (np. stosowanie narzędzi TIK, wykorzystywanie materiałów multimedialnych na zajęciach, wykłady interaktywne).

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach z wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 109 800,45 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

3. Analizie usprawnień i zagrożeń wynikających z dostępności narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, zwłaszcza generatorów tekstów i obrazów, co analizowano zarówno w kontekście przedmiotów warsztatowych, jak i teoretycznych.
4. Przygotowaniu matrycy scenariusza zajęć.
5. Przygotowaniu i redakcji treści scenariuszy.
6. Ewaluacji.
7. Korekcie merytorycznej.

Z kolei przygotowując scenariusze zajęć, zespół korzystał z doświadczeń zdobytych podczas wizyty studyjnej w uczelni norweskiej, zrealizowanej w ramach projektu w grudniu 2022 roku. Położono nacisk na interaktywny sposób prowadzenia zajęć i wykorzystanie narzędzi multimedialnych. Scenariusze prezentowane w tym dokumencie stanowią propozycję przebiegu poszczególnych zajęć, która może zostać odpowiednio zmodyfikowana przez prowadzących w zależności od potrzeb. Prowadzący mogą w modyfikacji konspektów uwzględnić także czynniki, takie jak: czas na realizację zajęć, tempo uczenia się grupy, indywidualne potrzeby studentów czy dostępność zasobów edukacyjnych.

Zarówno hasła jak i scenariusze mogą zostać wykorzystane także przez osoby, które zainteresowane są dziennikarstwem obywatelskim i zamierzają dokształcić swoją wiedzę w zakresie medioznawstwa, komunikacji, społeczeństwa i kultury.

Zapraszamy Państwa do korzystania z podręcznika i innych materiałów edukacyjnych, które znajdują się w zakładce „Portal Edukacyjny”!